

EBA/GL/2017/15

23/02/2018

Iránymutatás

---

az 575/2013/EU rendelet 4. cikke
(1) bekezdésének 39. pontja szerinti
kapcsolatban álló ügyfelekről

1. Megfelelés és beszámolási kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások rögzítik az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatások hatálya alá tartozó illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatás elsősorban intézményekre vonatkozik.

Adatszolgáltatási követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes illetékes hatóságok 23/04/2018-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánának-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásnak.
4. Az értesítéseket „EBA/GL/2017/15” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
5. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

---

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, alkalmazási kör és fogalommeghatározások

Tárgy és alkalmazási kör

6. Ez az iránymutatás az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 3. pontjában meghatározott intézmények által abban az esetben követendő módszert határozza meg, amelynek során két vagy több ügyfelet a „kapcsolatban álló ügyfelek csoportba” kötelesek besorolni, mivel az adott ügyfelek a rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 39. pontja szerint egyetlen kockázati tényezőt képeznek.

Címzettek

7. Az iránymutatás címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóságok és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi intézmények.

Fogalommeghatározások

8. Eltérő rendelkezés hiányában az 575/2013/EU rendeletben és a 2013/36/EU irányelvben használt és meghatározott fogalmak ebben az iránymutatásban is az ott használt jelentéssel bírnak.

3. Végrehajtás

Hatálybalépés időpontja

9. Ez az iránymutatás 2019. január 1-jén lép hatályba.

Hatályon kívül helyezés

10.A felülvizsgált nagykockázat-vállalási szabályok végrehajtására vonatkozó, 2009. december 11-i CEBS-iránymutatás 2019. január 1-jén hatályát veszíti.

4. Ellenőrzésen keresztül kapcsolatban álló ügyfelek csoportjai

---

11. Az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontja a) alpontjának alkalmazása esetén az intézményeknek vélelmezniük kell, hogy két vagy több ügyfél egyetlen kockázati tényezőt képez, ha köztük között ellenőrzési kapcsolat áll fenn.
12. Kivételes esetekben, amikor az intézmények bizonyítani tudják, hogy az ügyfelek a közöttük fennálló ellenőrzési kapcsolat ellenére sem képeznek egyetlen kockázati tényezőt, az intézményeknek részletes és érthető módon dokumentálniuk kell az ezt igazoló releváns körülményeket. Olyan konkrét esetekben például, amikor egy másik ügyfél (pl. az értékpapírosítást kezdeményező intézmény) irányítása alatt álló különleges célú gazdasági egység teljesen elkülönül a másik ügyféltől, és annak fizetéseketelenségi eljárásába nem bevonható – vagyis nincs lehetséges áttérjedési csatorna, és ennélfogva a különleges célú gazdasági egység, valamint az azt irányító szervezet nem képez egyetlen kockázati tényezőt –, bizonyítható lehet, hogy a két szervezet nem képez egyetlen kockázati tényezőt (lásd a melléklet C.1. forgatókönyvét).
13. Az intézményeknek az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 37. pontjában meghatározott ellenőrzés fogalmát az alábbiak szerint kell alkalmazniuk:
- Az intézményeknek a 2013/34/EU irányelv 22. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott, az anyavállalat és annak leányvállalatai közötti ellenőrzési kapcsolatot kell alapul venniük azon ügyfelekre vonatkozóan, amelyek összevont éves pénzügyi beszámolóikat a 2013/34/EU irányelvet² átültető nemzeti szabályoknak megfelelően készítik. Az intézményeknek az ilyen ügyfeleiket az összevont éves pénzügyi beszámolóik alapján kell besorolniuk. Ezért a 2013/34/EU irányelvre történő hivatkozásokat úgy kell értelmezni, mint a 2013/34/EU irányelvet átültető nemzeti szabályokra történő hivatkozásokat abban a tagállamban, amelyben az intézmények ügyfeleinek összevont éves beszámolót kell készíteniük.
  - Azon ügyfelekre vonatkozóan, amelyek összevont éves pénzügyi beszámolóikat a 1606/2002/EK rendelettel összhangban, a Bizottság által elfogadott nemzetközi számviteli standardoknak megfelelően készítik el, az intézményeknek az anyavállalat és annak leányvállalatai között e nemzetközi számviteli standardok szerint fennálló ellenőrzési kapcsolatot kell alapul venniük. E célból az intézményeknek az ügyfeleket az összevont éves pénzügyi beszámolóik alapján kell csoportokba sorolniuk.
  - Az intézményeknek azon ügyfelekre vonatkozóan, amelyekre e bekezdés a) és b) pontja nem alkalmazható (pl. természetes személyek, központi kormányzatok és azon ügyfelek,

---

² A 83/349/EGK irányelv 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 37. pontjában hivatkozott 1. cikkének tartalma helyébe a 2013/34/EU irányelv 22. cikkének (1) és (2) bekezdése lépett. A 2013/34/EU irányelv 52. cikke értelmében, a hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat a 2013/34/EU irányelvre történő hivatkozásokként, a VII. mellékletben foglalt megfelelési táblázat szerint kell értelmezni.

amelyek összevont éves pénzügyi beszámolóikat egy harmadik ország számviteli szabályainak megfelelően készítik), ellenőrzésen alapuló kapcsolatnak kell tekinteniük mindazokat, amelyek esetén bármely természetes vagy jogi személy és az adott vállalkozás közötti kapcsolat hasonló az e bekezdés a) és b) pontjában meghatározott anyavállalat/leányvállalat között fennálló kapcsolathoz.

Ennek vizsgálata során az intézményeknek a következő kritériumok bármelyikének teljesülése esetén úgy kell tekinteniük, hogy ellenőrzési kapcsolat áll fenn:

- i. egy másik vállalkozásban a részvényesek vagy tagok szavazati jogainak többségével való rendelkezés;
- ii. jogosultság vagy képesség egy másik vállalkozásban az igazgatási, irányító vagy felügyelő testületi tagok többségének kinevezésére vagy visszahívására;
- iii. jogosultság vagy képesség meghatározó befolyást gyakorolni egy másik vállalkozás felett szerződésben, alapító okiratban, vagy alapszabályban foglaltak szerint.

Az ellenőrzés egyéb lehetséges mutatói, amelyeket az intézményeknek figyelembe kell venniük a vizsgálat során:

- iv. egy szervezet stratégiájának meghatározására vagy tevékenységének irányítására vonatkozó hatáskör;
- v. alapvető fontosságú tranzakciókra – például nyereség vagy veszteség átruházására – vonatkozó mérlegelési jogkör;
- vi. jog vagy képesség a gazdálkodó szervezet irányításának más szervezetekével történő összehangolására egy közös cél elérése érdekében (pl. amikor ugyanazon természetes személyek vesznek részt két vagy több szervezet vezetőségében vagy igazgatótanácsában);
- vii. egy másik szervezetben több mint 50%-os tőkerészesedéssel való rendelkezés.

14. Tekintettel arra, hogy az ellenőrzési kapcsolat fennállására vonatkozó vizsgálat döntő tényezői számviteli kritériumok, illetve a 13. bekezdés a), b) és c) pontjában meghatározott mutatók, az intézményeknek még akkor is egy csoportba kell sorolniuk két vagy több ügyfelet az e szakaszban leírt ellenőrzési kapcsolat fennállása következtében, ha ezek az ügyfelek nem szerepelnek ugyanazon összevont éves pénzügyi beszámolókból, mivel a vonatkozó számviteli szabályok szerint mentességet élveznek, például a 2013/34/EU irányelv 23. cikkének rendelkezései alapján.

15. Az intézményeknek egymással kapcsolatban álló ügyfelekként kell kezelniük két vagy több ügyfelet az ügyfelek között fennálló ellenőrzési kapcsolat következtében, függetlenül attól, hogy az ügyfelekkel szembeni kitérítések mentességet élveznek-e az 575/2013/EU rendelet 400. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott nagykockázat-vállalási korlát alkalmazása alól, vagy hogy az ugyanezen rendelet 493. cikkének (3) bekezdését végrehajtó nemzeti szabályok alapján adható mentességek vonatkoznak-e rájuk.

5. Alternatív módszer központi kormányzatokkal szembeni kitettségekre vonatkozóan

---

16. Az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontjának utolsó albekezdése szerinti „kapcsolatban álló ügyfelek csoportja” fogalom meghatározással összhangban, az intézmények minden egyes, a központi kormányzat közvetlen ellenőrzése alatt álló vagy azzal közvetlenül összekapcsolódó személy esetében külön vizsgálhatják a kapcsolatban álló ügyfelek csoportjának meglétét („alternatív módszer”).³

17. Ugyanezen rendelkezés lehetővé teszi az alternatív módszer részleges alkalmazását, azaz a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött, illetve a központi kormányzattal közvetlenül összekapcsolódó természetes vagy jogi személyek külön történő vizsgálatát (lásd a melléklet CG.1. forgatókönyvét).

18. A rendelkezés egyértelművé teszi továbbá, hogy:

- a) a központi kormányzatot bele kell foglalni az összes egymástól különállóként meghatározott, a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött vagy a központi kormányzattal közvetlenül összekapcsolódó természetes vagy jogi személyek által alkotott ügyfélcsoportba (lásd a melléklet CG.2. forgatókönyvét);
- b) az a) pont szerinti egymással kapcsolatban álló ügyfelek egyes csoportjaihoz hozzátartoznak azok a jogalanyok is, amelyek a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött vagy a központi kormányzattal közvetlenül összekapcsolódó jogalanyok közvetlen ellenőrzése alatt állnak, vagy azokkal összekapcsolódnak (lásd a melléklet CG.3. forgatókönyvét).

19. Amennyiben a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött vagy a központi kormányzattal közvetlenül összekapcsolódó jogalanyok egymástól gazdaságilag függenek, a kapcsolatban álló ügyfelek alternatív módszer szerint létrehozott csoportjain kívül ezen egymástól gazdaságilag egymástól függő ügyfelekből is (a központi kormányzat kivételével) külön ügyfélcsoportokat kell képezni (lásd a melléklet CG.4. forgatókönyvét).

20. Az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontja utolsó albekezdésének utolsó mondatával összhangban az iránymutatás ezen szakasza a rendelet 115. cikkének (2) bekezdése szerinti regionális kormányzatokra vagy helyi hatóságokra, valamint az e regionális kormányzatok vagy helyi hatóságok által közvetlenül ellenőrzött, illetve a regionális kormányzatokkal vagy helyi hatóságokkal közvetlenül összekapcsolódó természetes vagy jogi személyekre is alkalmazandó.

---

³ Az 575/2013/EU rendelet 400. cikke (1) bekezdése a) pontjának megfelelően azok a központi kormányzatokkal szembeni követeléseket megtestesítő eszköztételek, amelyekhez biztosíték hiányában 0%-os kockázati súlyozást rendelnének a sztenderd módszer alapján, mentesülnek ugyanezen rendelet 395. cikke (1) bekezdésének (nagykockázat-vállalásokra vonatkozó limitek) alkalmazása alól.

6. A gazdasági függőségen alapuló összekapcsolódás megállapítása

---

21. Az ügyfelek közötti, gazdasági függőségen alapuló, az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontjának b) alpontja szerinti összekapcsolódások vizsgálatakor az intézményeknek figyelembe kell venniük az egyes esetek sajátos körülményeit, így különösen azt, hogy egy ügyfél pénzügyi nehézségei vagy csődje egy másik ügyfél finanszírozási vagy visszafizetési nehézségeihez vezethetnek-e (lásd a melléklet E.1., E.2., E.3. és E.4. forгатókönyvét).
22. Abban az esetben, ha az intézmény bizonyítani tudja, hogy az egyik ügyfélnek pénzügyi nehézségei vagy csődje nem eredményezné egy másik ügyfélnek finanszírozási vagy visszafizetési nehézségeit, akkor ezen ügyfeleket nem kell egyetlen kockázati tényezőnek tekintenie. Ezenkívül két ügyfelet nem kell egyetlen kockázati tényezőnek tekinteni, ha az egyik ügyfél gazdaságilag korlátozott mértékben függ egy másik ügyfélről, azaz az egyik ügyfél könnyen helyettesíteni tudja a másik ügyfelet.
23. A gazdasági függés vizsgálatakor az intézményeknek különösen a következő helyzeteket kell figyelembe venniük:
- a) Amikor egy ügyfél teljes mértékben vagy részben garanciát vállalt egy másik ügyfél kitétségére, és ez a kitétség annyira jelentős a garanciát vállaló ügyfél számára, hogy a garancia beváltása esetén valószínűleg pénzügyi gondokkal szembesülne.⁴
  - b) Amikor egy ügyfelet a jogi helyzetének megfelelően egy szervezet tagjaként, például egy betéti társaság beltagjaként felelősség terheli, és a kitétség annyira jelentős, hogy a szervezettel szembeni követelés esetén az ügyfél valószínűleg pénzügyi gondokkal szembesülne.
  - c) Amikor egy ügyfél bruttó bevételének vagy kiadásainak jelentős része (éves szinten) egy másik ügyféllel folytatott ügyletekből származik (pl. olyan lakó-/kereskedelmi ingatlan tulajdonosával, amelynek bérelője a bérleti díj jelentős részét fizeti), amelyet nem lehet könnyen helyettesíteni.
  - d) Amikor egy ügyfél gyártási/tevékenységi eredményének jelentős részét az intézmény egy másik ügyfele részére értékesíti, és a gyártás/tevékenység eredményét nem lehet könnyen értékesíteni más ügyfelek részére.
  - e) Amikor két vagy több ügyfél hiteltörlesztésének várható forrásai megegyeznek, és egyik ügyfél sem rendelkezik egy másik, a hitel törlesztésére vagy visszafizetésére felhasználható jövedelemforrással.

---

⁴ Ez a helyzet olyan garanciákra vonatkozik, amelyek nem felelnek meg az 575/2013/EU rendelet harmadik része II. címének 4. fejezetében (Hitelkockázat-mérséklés) meghatározott elismerési követelményeknek, és amelyek esetében emiatt (a rendelet 403. cikkében hivatkozott) helyettesítési módszer nem használható prudenciális célokra.

- f) Egyéb olyan esetek, amikor az ügyfelek jogszabályi vagy szerződéses kötelezettségeik alapján egyetemlegesen felelnek az intézmény felé (pl. adós és adóstársa, vagy adós és házastársa/partnere).
- g) Amikor egy ügyfél kinnlevőségeinek vagy kötelezettségeinek jelentős része egy másik ügyféllel szemben áll fenn.
- h) Amikor az ügyfelek ugyanazon tulajdonosokkal, részvényesekkel vagy vezető tisztségviselőkkel rendelkeznek. Például olyan horizontális csoportok, amelyekben egy vállalkozás egy vagy több másik vállalkozáshoz tartozik, mivel ugyanazzal a részvényesi struktúrával rendelkeznek egyetlen irányítást gyakorló tulajdonos nélkül, vagy azért, mert e vállalkozások egyesített irányítás alatt működnek. Ez az irányítás a vállalkozások között létrejött szerződés alapján, illetve e vállalkozások alapító okiratának vagy alapszabályának előírásai szerint történhet, vagy oly módon, hogy a vállalkozás és egy vagy több másik vállalkozás igazgatási vagy felügyelő testülete tagjainak nagy részét ugyanazon személyek alkotják.

24. Az intézményeknek az árnyékbanki tevékenységet folytató szervezetek⁵ közötti kapcsolatok vizsgálatakor figyelembe kell venniük a 23. bekezdésben ismertetett helyzetek teljesség igénye nélküli felsorolását. Az intézményeknek kellően figyelembe kell venniük azt, hogy az árnyékbanki tevékenységet végző szervezetnek minősülő szervezetek közötti kapcsolatok valószínűleg nem részvényesi összefonódásokból fognak állni, hanem inkább más típusú kapcsolatok lesznek, úgymint tényleges ellenőrzés, szerződéses kötelezettségeken alapuló kapcsolatok, burkolt támogatás vagy potenciális hírnévkockázat (pl. szponzorálás vagy márkapítés).

25. Amennyiben egy intézmény ügyfele gazdaságilag több olyan ügyféltől függ, amelyek nem függenek egymástól, akkor az intézménynek az utóbbi ügyfeleket az egymással kapcsolatban álló ügyfelek külön csoportjaiba kell sorolnia (a gazdaságilag függő ügyféllel együtt).

26. Az intézményeknek egymással kapcsolatban állónak kell minősíteniük azon ügyfeleket, ha két vagy több ügyfelük gazdaságilag függ egy szervezettől, még akkor is, ha ez a szervezet nem ügyfele az intézménynek.

27. Az intézményeknek az egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjába kell sorolniuk két vagy több ügyfelet az ezen ügyfelek között fennálló gazdasági függés következtében, függetlenül attól, hogy az ügyfelekkel szembeni kitétségek mentességet élveznek-e az 575/2013/EU rendelet 400. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott nagykockázat-vállalási korlát alkalmazása alól, vagy az ugyanezen rendelet 493. cikkének (3) bekezdését végrehajtó nemzeti szabályok alapján adható mentességek vonatkoznak rájuk.

A fő finanszírozási forráson keresztüli gazdasági függőség

⁵ Az árnyékbanki tevékenységet végző, banki tevékenységeiket szabályozott kereteken kívül folytató szervezetekkel szembeni kitétségek korlátozására vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (2) bekezdése szerinti EBH-iránymutatásban meghatározottak szerint: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/large-exposures/guidelines-on-limits-on-exposures-to-shadow-banking>

28. Az intézményeknek figyelembe kell venniük azokat az eseteket, amikor egy ügyfél finanszírozási nehézségei az ugyanazon finanszírozási forrástól való egyirányú vagy kétirányú függőség következtében nagy valószínűséggel átterjedhetnek egy másik ügyfélre. Ez nem foglalja magában azokat az eseteket, amikor az ügyfelek finanszírozási forrásai ugyanarról a piacról származnak (pl. a kereskedelmi értékpapírok piacáról), vagy amikor az ügyfelek meglévő finanszírozási forrástól való függését az ügyfelek romló hitelképessége eredményezi, és azt nem lehet könnyen helyettesíteni egy másik finanszírozási forrással.

29. Az intézményeknek figyelembe kell venniük azokat az eseteket, amikor a közös finanszírozási forrástól való függőséget az intézmény maga, vagy annak pénzügyi csoportja, illetve az intézménnyel kapcsolatban álló felek biztosítják (lásd a melléklet E.5. és E.6. forгатókönyvét)⁶. Amiatt, hogy egy vagy több ügyfél ugyanazon intézmény ügyfele, még nem kell feltétlenül kapcsolatban álló ügyfelekként minősíteni őket, ha a finanszírozási forrást biztosító intézmény könnyen helyettesíthető.

30. Az intézményeknek meg kell vizsgálniuk a következő helyzetekből esetlegesen felmerülő átterjedési és idioszinkratikus kockázatokat is:

- a) ugyanazon finanszírozó szervezet igénybevétele (pl. ugyanazon bank vagy céltársaság, amelyet nem lehet könnyen helyettesíteni);
- b) hasonló finanszírozási struktúrák igénybevétele;
- c) ugyanazon forrásból származó kötelezettségvállalásokra történő hagyatkozás (pl. garanciák, strukturált ügyletek hiteltámogatása vagy folyósítási kötelezettséggel nem járó likviditási keretek), figyelembe véve annak fizetőképességét, különösen akkor, ha lejárat eltérés áll fenn az alapul szolgáló eszközök lejárat és a refinanszírozási igények gyakorisága között.

---

⁶ Az 575/2013/EU rendelet 54. preambulumbekzdése a következőt határozza meg: „Annak megállapításához, hogy ügyfelek egy csoportja egymással kapcsolatban áll-e, és így a kitettségek egyetlen kockázati tényezőnek tekintendők-e, figyelembe kell venni azokat a kockázatokat is, amelyek maga az intézmény, annak pénzügyi csoportja vagy az azzal kapcsolatban álló felek által nyújtott, jelentős finanszírozást biztosító közös forrásból erednek.”

7. Az ellenőrzésen és a gazdasági függőségen keresztül történő összekapcsolódások közötti kapcsolat

---

31. Az intézményeknek először meg kell határozniuk, hogy az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontjának a) alpontja szerint mely ügyfelek állnak kapcsolatban ellenőrzésen keresztül („ellenőrzési kapcsolaton alapuló csoport”), valamint azt, hogy ugyanezen rendelet 4. cikke (1) bekezdése 39. pontjának b) alpontja szerint mely ügyfelek állnak kapcsolatban gazdasági függőségen keresztül. Ezt követően az intézményeknek meg kell vizsgálniuk, hogy magukat a meghatározott kapcsolódó ügyfelek csoportjait is (részben) csoportba kell-e sorolniuk (pl. a gazdasági függőség következtében kapcsolatban álló ügyfelek csoportjait be kell-e vonni egy ellenőrzésen keresztül kapcsolatban álló ügyfélcsoportba).
32. Az értékelés során az intézményeknek az egyes eseteket külön-külön kell figyelembe venniük, azaz egyedi körülmények alapján kell azonosítaniuk a lehetséges átterjedési láncot („dominóhatás”) (lásd a melléklet C/E.1. és C/E.2. forgatókönyvét).
33. Amennyiben különböző, ellenőrzésen keresztül kapcsolatban álló csoportokhoz tartozó ügyfelek gazdasági függőségen keresztül összekapcsolódnak, minden, az átterjedési láncot alkotó szervezetet egy ügyfélcsoportba kell sorolni. Lefelé irányuló átterjedést kell feltételezni minden olyan esetben, amikor egy ügyfél gazdaságilag függő helyzetben van és egy ellenőrzési kapcsolaton alapuló csoport vezető tagja (lásd a melléklet C/E.3. forgatókönyvét). Felfelé irányuló átterjedést csak akkor kell feltételezni a gazdaságilag függő szervezetet ellenőrző ügyfelek esetén, ha az ellenőrzést gyakorló ügyfél szintén gazdaságilag függ attól a szervezettől, amely a két ellenőrzési kapcsolaton alapuló csoport közötti gazdasági kapcsolat alapját képezi (lásd a melléklet C/E.4. forgatókönyvét).

8. A kapcsolatban álló ügyfelek meghatározásának ellenőrzési és kezelési eljárásai

---

34. Az intézményeknek alapos ismeretekkel kell rendelkezniük ügyfeleikről és ügyfelek kapcsolatairól. Az intézményeknek biztosítaniuk kell azt is, hogy alkalmazottaik megértsék és alkalmazzák ezt az iránymutatást.
35. Az ügyfelek közötti lehetséges kapcsolatok meghatározása szerves részét kell, hogy képezze az intézmény hitelnyújtási és felügyeleti folyamatának. Az irányító testületnek és a felső vezetésnek biztosítania kell, hogy az ügyfelek közötti kapcsolatok meghatározásának megfelelő folyamatait dokumentálják és megvalósítsák.
36. Az intézményeknek meg kell határozniuk az ügyfelek közötti valamennyi ellenőrzésen alapuló kapcsolatot, és azokat megfelelően dokumentálniuk kell. Az intézményeknek meg kell vizsgálniuk és megfelelően dokumentálniuk kell az ügyfelek közötti lehetséges gazdasági függőséget is. Az intézményeknek ésszerű lépéseket kell tenniük, és készen elérhető információkat kell felhasználniuk a kapcsolatok meghatározásához. Ha például egy intézmény tudomást szerez arról, hogy egy másik intézmény ügyfelek közötti összekapcsolódást állapított meg (pl. nyilvános jegyzék alapján), akkor az intézménynek figyelembe kell venni ezen információkat.
37. Az intézmények ügyfelek közötti gazdasági függőségre irányuló vizsgálatának arányosnak kell lennie a velük szembeni kitettségek mértékével. Ezért az intézményeknek minden olyan esetben ki kell egészíteniük a vizsgálatukat nem számszerűsíthető vagy mérhető információk (soft information), továbbá az ügyfelekre vonatkozókon túli információk széles körű feltárással, ahol az adott ügyféllel szembeni összes kitettség összege meghaladja az alapvető tőke 5%-át.⁷
38. Az ellenőrzésen és a gazdasági függőségen keresztül létrejött kapcsolatok kombinációján alapuló csoportosítási követelmények megállapításához az intézményeknek információt kell gyűjteniük az átterjedési láncot alkotó szervezetek mindegyikéről. Az intézmények nem minden esetben lehetnek képesek minden olyan ügyfelet azonosítani, amelyek egyetlen kockázati tényezőt alkotnak, ha az összekapcsolódások olyan szervezetektől erednek, amelyek nem állnak üzleti kapcsolatban az intézménnyel, ezért az intézmény előtt ismeretlenek (lásd a melléklet Mm.1. forgatókönyvét). Ha azonban egy intézmény tudomást szerez az ügyfélkörén kívüli szervezeteken keresztüli összekapcsolódásokról, akkor ezt az információt fel kell használnia a kapcsolatok vizsgálatakor.
39. A kapcsolatban álló ügyfelek meghatározásának ellenőrzési és kezelési eljárásait rendszeres felülvizsgálatnak kell alávetni azok megfelelőségének biztosítása érdekében. Az intézményeknek figyelemmel kell kísérniük az összekapcsolódások változásait is, legalább az időszakos hitel

---

⁷ A küszöbérték ezen iránymutatás egyedi alapon történő alkalmazása tekintetében az intézmény alapvető tőkéjére vonatkozik. Ezen iránymutatás szubkonsolidált vagy konsolidált alapon történő alkalmazása tekintetében a küszöbérték az intézménycsoport alapvető tőkéjére vonatkozik.

felülvizsgálataikkal összefüggésben, valamint abban az esetben, amikor a hitel jelentős növelését tervezik.

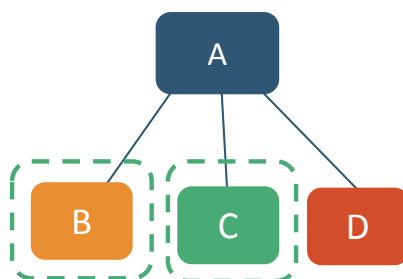
Melléklet: Illusztrációk

A mellékletben szereplő forgatókönyvek a jelen iránymutatásnak az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 39. pontjában szereplő fogalommeghatározás körébe tartozó, kapcsolatban álló ügyfelek csoportjaira történő alkalmazását szemléltetik az adatszolgáltató intézmény szempontjából.

Ellenőrzésen keresztül kapcsolatban álló ügyfelek csoportjai

C.1. forgatókönyv: Kivételes eset (az ügyfelek a közöttük fennálló ellenőrzési kapcsolat ellenére sem képeznek egyetlen kockázati tényezőt)

Az adatszolgáltató intézménynek az alábbiakban felsorolt valamennyi szervezettel („A”, „B”, „C” és „D”) szemben kitétsége áll fenn. Az „A” szervezet irányítást gyakorol a „B”, „C” és „D” szervezet fölött. A „B”, „C” és „D” leányvállalat különleges célú gazdasági egység.

Annak megítéléséhez, hogy a szervezetek az ellenőrzési kapcsolat fennállása ellenére sem képeznek egyetlen kockázati tényezőt, az adatszolgáltatónak minden egyes különleges célú gazdasági egység esetén (ebben a forgatókönyvben a „B”, „C” és „D” szervezet) legalább az alábbi tényezőket kell megvizsgálnia:

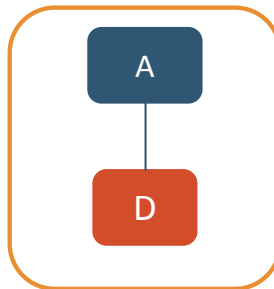
- i) A gazdasági függőség hiánya, vagy bármely más olyan tényező, amely az „A” anyavállalat hitelminősége és a különleges célú gazdasági egység („B”, „C” vagy „D”) hitelminősége között lényeges pozitív korrelációra utalhat. A finanszírozási források tekintetében az „A” anyavállalattól történő lehetséges gazdasági függést, valamint a különleges célú gazdasági egység leválasztását vagy az értékpapírosított eszközök alkalmazandó számviteli szabályok szerinti kivezetését megakadályozó kritériumokat – egyéb tényezők mellett – a lényeges pozitív korreláció jeleinek kell tekinteni.
- ii) A különleges célú gazdasági egység sajátos jellege, különös tekintettel arra, hogy az egy fizetéseképtelenségi eljárásból kizárható-e (az 575/2013/EU rendelet 300. cikkének (1) bekezdése alapján) – abban az értelemben, hogy hatékony intézkedések biztosítják azt, hogy az „A” anyavállalat fizetéseképtelensége esetén a különleges célú gazdasági egység

eszközei felett az „A” anyavállalat hitelezői ne rendelkezhessenek –, illetve hogy a különleges célú gazdasági egység által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok jellemzően olyan eszközök, amelyek harmadik felek kötelezettségeit testesítik meg.

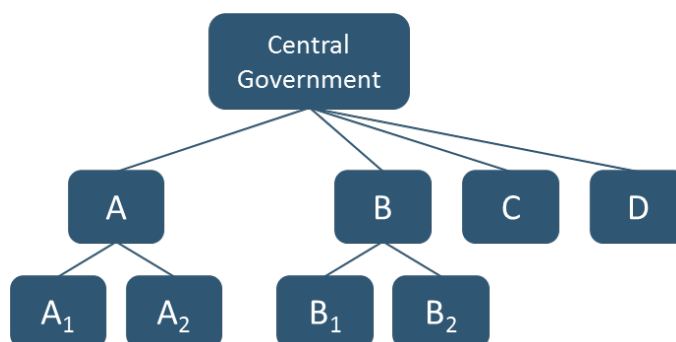
- iii) Az értékpapírosítás strukturális javítása, valamint a különleges célú gazdasági egység kötelezettségeinek az „A” anyavállalat kötelezettségeitől való leválasztása, például az ügyleti dokumentációban szereplő, a szolgáltatás és a működés folytonosságát biztosító rendelkezések megléte.
- iv) Az 575/2013/EU rendelet 248. cikkében foglaltaknak való megfelelés az egyenlő piaci feltételek tekintetében.

A fenti tényezők vizsgálatát követően az adatszolgáltató levonhatja például azt a következtetést, hogy a „B” és a „C” leányvállalat és az „A” anyavállalat nem alkot egyetlen kockázati tényezőt. Ennek következtében az adatszolgáltatónak csak az „A” és a „D” ügyfelet kell az egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjának tekinteni. Az intézményeknek ezeket a vizsgálatokat és megállapításokat átfogó módon kell dokumentálniuk.

Alternatív módszer központi kormányzatokkal szembeni kitétségekre vonatkozóan

A lehetséges forgatókönyvek szemléltetésére a következő általános forgatókönyv használható: a központi kormányzat közvetlen ellenőrzése alatt négy jogi személy áll („A”, „B”, „C” és „D”). Az „A” és a „B” szervezet közvetlen ellenőrzése alatt két-két leányvállalat áll („A₁/„A₂”, „B₁/„B₂”). Az adatszolgáltató intézménynek a központi kormányzattal és az összes feltüntetett szervezettel szemben kitétségei vannak.

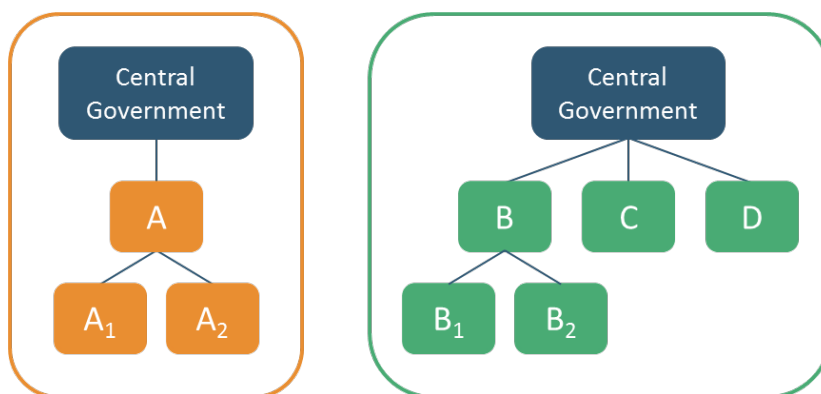

Central Government

Központi kormányzat

CG.1. forgatókönyv: Alternatív módszer – részleges alkalmazás

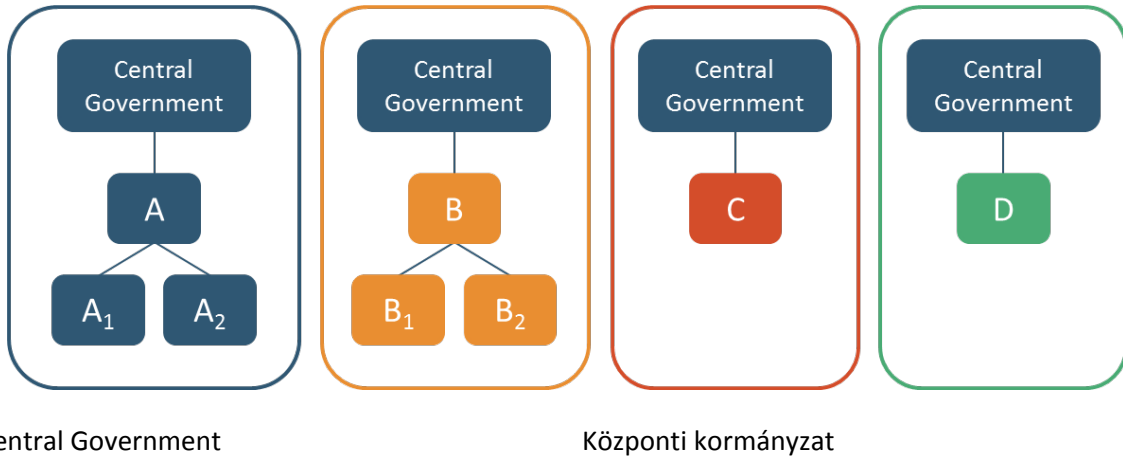
Az adatszolgáltató intézmény megteheti azt, hogy csak egy csoportot választ le („a központi kormányzat ellenőrzése alatt álló »A« szervezet és az »A« szervezet ellenőrzése alatt álló vagy attól gazdaságilag függő összes szervezet”), a többi szervezetet pedig általános módon kezeli („a központi kormányzat ellenőrzése alatt álló »B«, »C«, és »D« szervezet és a »B« szervezet ellenőrzése alatt álló vagy attól gazdaságilag függő összes szervezet”):

Central Government

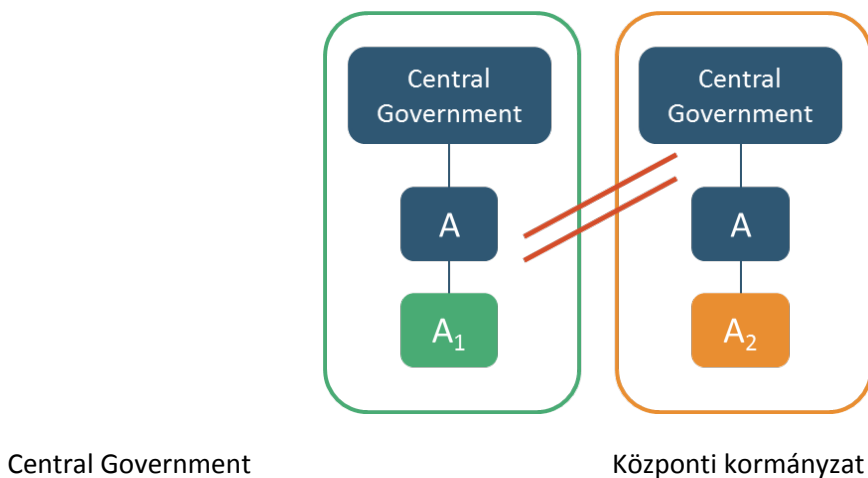
Központi kormányzat

CG.2. forgatókönyv: Alternatív módszer – minden gazdaságilag közvetlenül függő szervezetre alkalmazandó

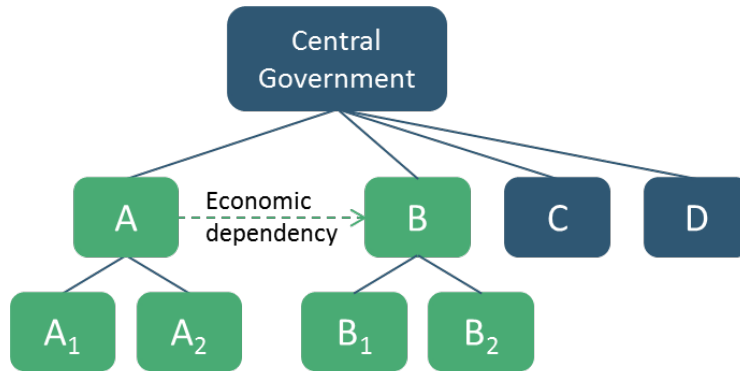
CG.3. forgatókönyv: Alternatív módszer – az első és a második szinten alkalmazandó, azok alatt nem

A CG.1. és a CG.2. forgatókönyvben feltüntetett „A”, „B”, „C” és „D” szervezet alkotja a „második szintet”, azaz a közvetlenül a központi kormányzat („első szint”) alatt álló szintet. Itt az egymással kapcsolatban álló ügyfelek teljes csoportja külön választható. Az „A₁”, „A₂”, „B₁” és „B₂” szervezet azonban csak közvetett módon kapcsolódik a központi kormányzathoz. Azok szintjén nem lehetséges a leválasztás (pl. az „A₁” és az „A₂” szervezetet is a „központi kormányzat/A” csoportba kell bevonni).

CG.4. forgatókönyv: „Horizontális kapcsolatok” a „második szinten”

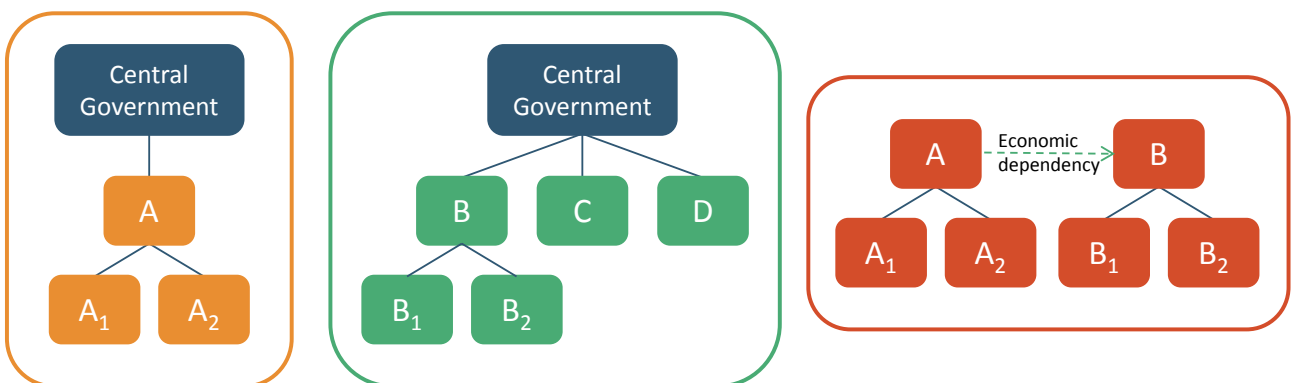
A fenti általános forgatókönyv e változatában az „A” és a „B” szervezet gazdaságilag egymástól függő viszonyban áll (a „B” szervezet pénzügyi nehézségei áttérjedhetnek az „A” szervezetre):

Central Government
Economic dependency

Központi kormányzat
Gazdasági függés

Feltéve, hogy az adatszolgáltató intézmény csak részben alkalmazza a fenti CG.1. forgatókönyvben bemutatott alternatív módszert, az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek következő csoportjait kell kialakítani:

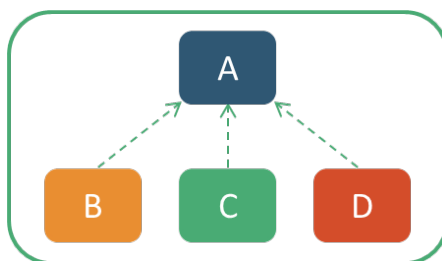
Central Government
Economic dependency

Központi kormányzat
Gazdasági függés

A gazdasági függőségen alapuló összekapcsolódás megállapítása

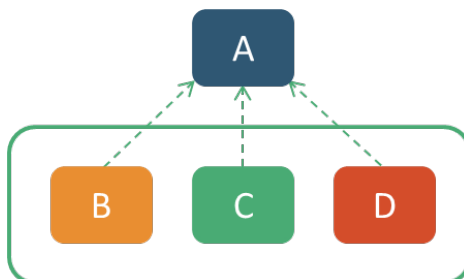
E.1. forgatókönyv: Alapeset

Az adatszolgáltató intézménynek az alábbiakban felsorolt valamennyi szervezettel („A”, „B”, „C” és „D”) szemben kitétsége áll fenn. A „B”, „C” és „D” szervezet gazdaságilag az „A” szervezetre támaszkodik. Ezért az intézmény számára minden esetben az „A” szervezet jelenti a mögöttes kockázati tényezőt. Az intézménynek az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek egyetlen átfogó csoportját kell létrehoznia a szervezetekből, nem pedig három különbözőt. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy a „B”, „C” és „D” szervezet gazdaságilag független egymástól.

E.2. forgatókönyv: Az alapeset változata (nincs kockázati forrásnak való közvetlen kitétség)

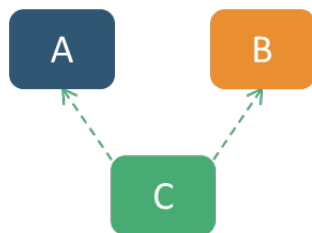
Egy csoportba kell sorolni az ügyfeleket még akkor is, ha az adatszolgáltató intézménynek nincs közvetlen kitétsége az „A” szervezettel szemben, de tudása van arról, hogy az egyes ügyfelek („B”, „C” és „D”) gazdaságilag függenek az „A” szervezettől. Amennyiben az „A” szervezet lehetséges pénzügyi nehézségei áttérjedhetnek a „B”, „C” és „D” ügyfelekre, akkor mindannyian pénzügyi nehézségeket tapasztalnak majd abban az esetben, amikor az „A” szervezetnek pénzügyi gondjai merülnek fel. Ezért a szervezeteket egyetlen kockázati tényezőként kell kezelni.

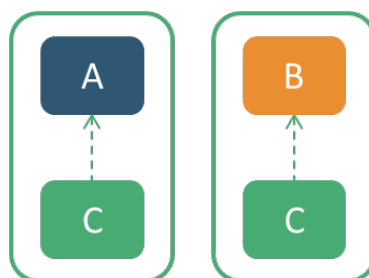
Az E.1. forgatókönyvhöz hasonlóan nem számít, hogy nincs gazdasági függés a „B”, „C” és „D” ügyfél között. A kapcsolatban álló ügyfelekként való kezelés követelményének oka az „A” szervezet, annak ellenére, hogy „A” nem ügyfél, ezért nem is képezi részét az egymáshoz kapcsolódó ügyfelek csoportjának.

E.3. forgatókönyv: Kapcsolódó ügyfelek átfedő csoportjai

Ha egy szervezet gazdaságilag két (vagy több) másik szervezettől függ (figyelembe véve, hogy e szervezetek [„A” vagy „B”] valamelyikének pénzügyi nehézségei elegendőek lehetnek ahhoz, hogy „C” szervezetnek pénzügyi nehézségeket okozzanak),

akkor ezt a szervezetet bele kell foglalni mindkét (vagy az összes) másik szervezet ügyfélcsoportjába:

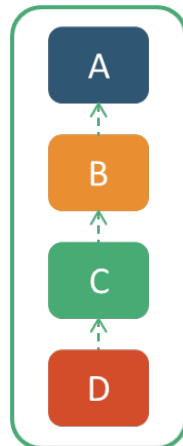
Az az érv, miszerint a „C” szervezettel szembeni kitettséget így kétszer veszik figyelembe, nem helytálló, mivel a „C” szervezettel szembeni kitettséget egyetlen kockázati tényezőként kell figyelembe venni két különböző csoportra vonatkozóan.

A nagykockázat-vállalási limitet külön kell alkalmazni (azaz a korlát egyszer az „A/C” csoporttal szembeni kitettségekre, egyszer pedig a „B/C” csoporttal szembeni kitettségekre vonatkozik).

Az „A” és a „B” szervezet nem függ egymástól, ezért nem kell átfogó csoportot („A” + „B” + „C”) létrehozni.

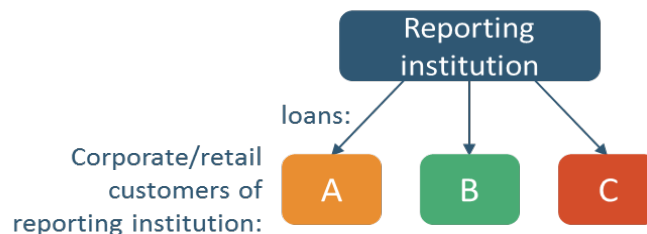
E.4. forgatókönyv: Függőségi lánc

„Függőségi lánc” esetén, minden szervezetet, amely gazdaságilag függ egymástól (még akkor is, ha ez a függés csak egyirányú) egyetlen kockázati tényezőnek kell tekinteni. Nem lenne megfelelő három különálló csoportot létrehozni („A” + „B”, „B” + „C”, „C” + „D”).

E.5. forgatókönyv: Az adatszolgáltató intézmény mint finanszírozási forrás (nincs csoportosítási követelmény)

Az alábbi forgatókönyvben az adatszolgáltató intézmény három ügyfél egyetlen finanszírozási forrása. Az intézmény nem „külső finanszírozási forrás”, amely összekapcsolja a három ügyfelet, továbbá olyan finanszírozási forrás, amely könnyen helyettesíthető.

Reporting institution

Loans

Corporate / retail customers of reporting institution

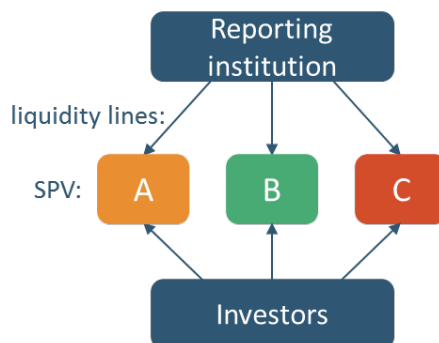
Adatszolgáltató intézmény

Hitelek

Az adatszolgáltató intézmény vállalati/lakossági ügyfelei

E.6. forgatókönyv: Adatszolgáltató intézmény mint finanszírozási forrás (csoportosítási követelmény)

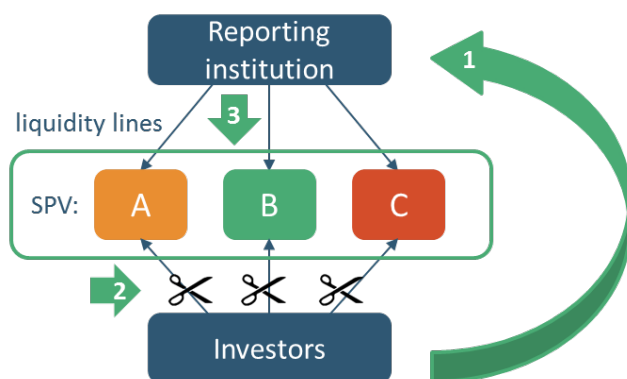
Az alábbi forgatókönyvben az adatszolgáltató intézmény három különleges célú gazdasági egység vagy céltársaság likviditásnyújtója (hasonló struktúrák):

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Adatszolgáltató intézmény
Likviditási hitelkeretek
Különleges célú gazdasági egység
Befektetők

Ilyen esetben maga az adatszolgáltató intézmény képezheti az 575/2013/EU rendelet (54) preambulumbekkezdése szerint elismert kockázati forrást (mögöttes kockázati tényező):⁸

- 1 ... negative assessment/perception of investors of liquidity situation of reporting institution
- 2 ... investors withdraw from SPV
- 3 ... liquidity lines are simultaneously drawn

→ A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Adatszolgáltató intézmény
Likviditási hitelkeretek
Különleges célú gazdasági egység
Befektetők

⁸ Az 575/2013/EU rendelet (54) preambulumbekkezdésének szövege a következő: „Annak megállapításához, hogy ügyfelek egy csoportja egymással kapcsolatban áll-e, és így a kitettségek egyetlen kockázati tényezőnek tekintendők-e, figyelembe kell venni azokat a kockázatokat is, amelyek maga az intézmény, annak pénzügyi csoportja vagy az azzal kapcsolatban álló felek által nyújtott, jelentős finanszírozást biztosító közös forrásból erednek.”

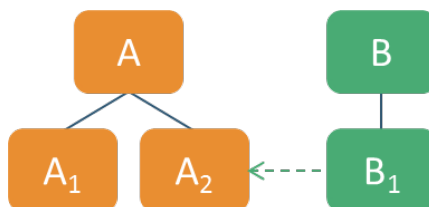
<p>Negative assessment / perception of investors of liquidity situation of reporting institution</p>	<p>Az adatszolgáltató intézmény likviditási helyzetének a befektetők általi negatív értékelése/megítélése.</p>
<p>Investors withdraw from SPV</p>	<p>A befektetők általi forráskivonás a különleges célú gazdasági egységből.</p>
<p>A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor</p>	<p>„A”, „B” és „C” egyetlen kockázati tényezőt képez, az összekapcsoló tényező pedig maga az adatszolgáltató intézmény.</p>

A fenti forgatókönyv nem különbözteti meg, hogy a likviditási hitelkeretek közvetlenül a különleges célú gazdasági egységhez, vagy a különleges gazdasági egységen belüli, alapul szolgáló eszközökhöz tartoznak-e; annak a ténynek van jelentősége, hogy a likviditási hitelkereteket valószínűleg egyidejűleg hívják le. Jelen forgatókönyv nem veszi figyelembe az eszközök diverzifikálását és minőségét, vagy az ugyanazon ágazat befektetőire (pl. az eszközfedezetű értékpapírok piacán működő befektetőkre) történő támaszkodást, mivel az egyetlen kockázati tényező a hasonló struktúrák alkalmazásából és az egyetlen forrásra történő hagyatkozásból (pl. az adatszolgáltató a különleges célú gazdasági egység értékpapírosítást kezdeményező intézménye és szponzora) adódik.

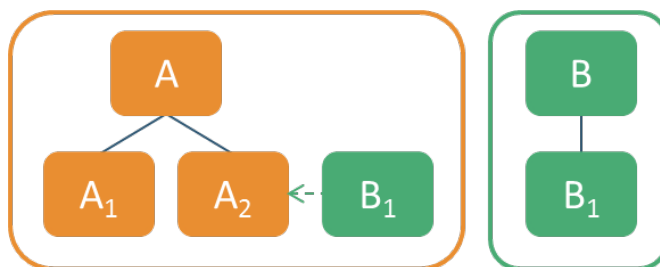
Az ellenőrzésen és a gazdasági függőségen keresztül történő összekapcsolódások közötti kapcsolat

C/E.1. forgatókönyv: Az ellenőrzésen és a gazdasági függőségen alapuló kapcsolatok együttes előfordulása (egyirányú függés)

A következő forgatókönyvben az adatszolgáltató intézménynek kitettsége áll fenn az alábbi ábrán feltüntetett összes szervezettel szemben. Az „A” szervezet ellenőrzése alatt az „A₁” és az „A₂”, a „B” szervezet ellenőrzése alatt pedig a „B₁” áll. Emellett a „B₁” gazdaságilag függ az „A₂”-től (egyirányú függés):

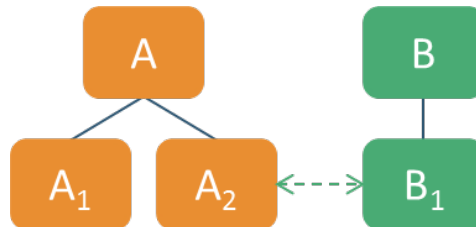
Csoportosítási követelmény: Ebben a forgatókönyvben az adatszolgáltató intézménynek arra a következtetésre kell jutnia, hogy a „B₁”-et bele kell foglalnia az egymással kapcsolatban álló ügyfelek „A” csoportjába (a csoportot így az „A”, az „A₁”, az „A₂” és a „B₁” szervezet alkotja), valamint az egymással kapcsolatban álló ügyfelek „B” csoportjába is (a csoportot így a „B” és a „B₁” szervezet alkotja).

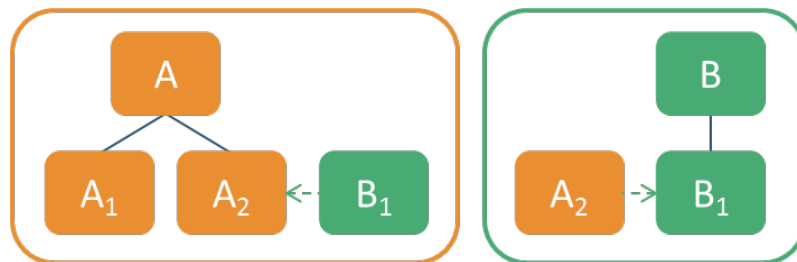
Az „A” szervezet pénzügyi nehézségei esetén az „A₂”, és végső soron a „B₁” szervezet is pénzügyi nehézségeket fog tapasztalni jogi (A₂) és gazdasági (B₁) függőségük következtében. Három különálló csoport („A” + „A₁” + „A₂”, „A₂” + „B₁”, „B” + „B₁”) létrehozása nem lenne elegendő az „A” szervezettől eredő kockázat meghatározásához, mert „B₁” annak ellenére, hogy függ „A₂”-től, és azon keresztül „A”-tól is, kimaradna az egyetlen kockázati tényezőt képviselő „A” csoportból.

C/E.2. forgatókönyv: Az ellenőrzésen és a gazdasági függőségen alapuló kapcsolatok együttes előfordulása (kétirányú függés)

Ebben a forgatókönyvben az „A₂” és a „B₁” gazdasági függősége nem egyirányú, hanem kölcsönös:

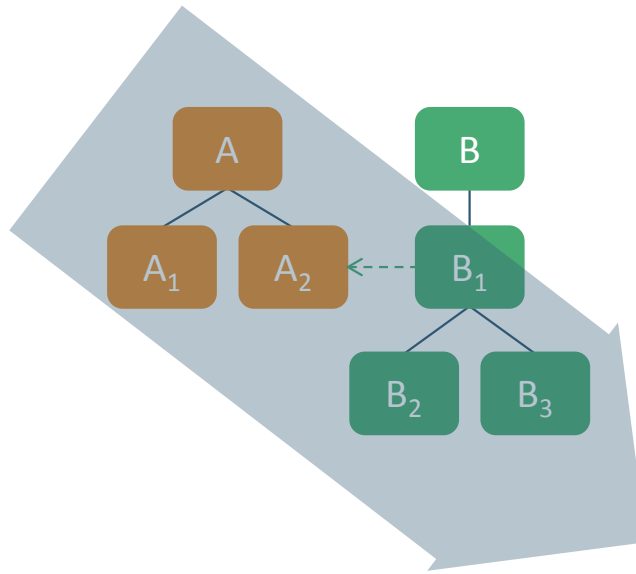
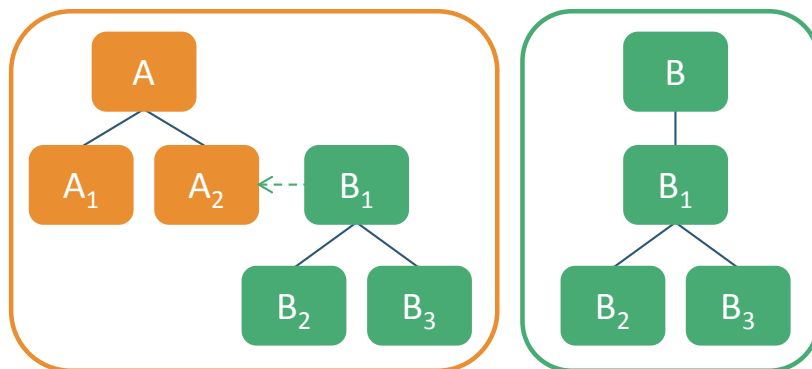

Csoportosítási követelmény: Az „A₂” szervezetet kiegészítésként be kell vonni a „B” csoportba, a „B₁” szervezetet pedig kiegészítésként be kell vonni az „A” csoportba:

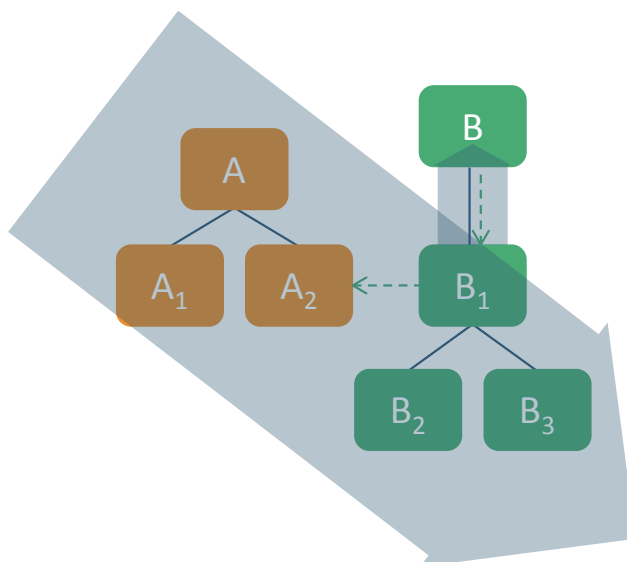
C/E.3. forgatókönyv: Lefelé irányuló átterjedés

A fenti C/E.1. forgatókönyv e változatában a „B₁” ellenőrzése alatt két szervezet áll („B₂” és „B₃”). Ebben az esetben az „A” szervezet pénzügyi nehézségei az „A₂”, majd a „B₁” szervezeten keresztül átterjednek a „B₁” két leányvállalatára (lefelé irányuló átterjedés).

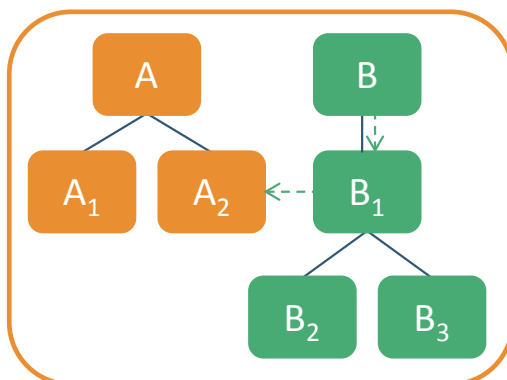
Csoportosítási követelmény:

C/E.4. forgatókönyv: Felfelé irányuló átterjedés

A „B” és a „B₁” szervezet közötti ellenőrzési kapcsolat nem vezet automatikusan a „B” szervezetnek az egymással kapcsolatban álló ügyfelek „A” csoportjába való sorolásához, mivel az „A” szervezet pénzügyi nehézségei valószínűleg nem okoznak pénzügyi nehézségeket a „B” szervezetnek. Mindazonáltal az ellenőrzést gyakorló „B” szervezetet az „A” csoportba kell sorolni, ha a „B₁” olyan fontos részét képezi a „B” csoportnak, amelynek eredményeképp a „B” szervezet gazdaságilag függ a „B₁”-től. Ebben az esetben az „A” szervezet pénzügyi nehézségei nemcsak lefelé, hanem felfelé irányulva, a „B” szervezetre is átterjednek, pénzügyi nehézségeket okozva „B”-nek (azaz így mindegyik szervezet egyetlen kockázati tényezőt alkot).

Csoportosítási követelmény:

A kapcsolatban álló ügyfelek meghatározásának ellenőrzési és kezelési eljárásai

Mm.1. forгатókönyv: Az átterjedési lánc megállapításának korlátai

A fenti forгатókönyv (C/E.4.) továbbfejlesztett változatában az adatszolgáltató intézménynek csak az „A” és a „B₃” szervezettel szemben áll fenn kitétsége. Ebben az esetben előfordulhat, hogy az adatszolgáltató intézmény nem feltétlenül szerez tudomást az átterjedési láncról, és az egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportját nem megfelelően hozza létre.

